

URLOP DLA PORATOWANIA ZDROWIA – PORADNIK DLA NAUCZYCIELI

Opracowanie ZNP Gdynia

1. WARUNKI SKORZYSTANIA Z URLOPU

Dyrektor szkoły zasadniczo nie może odmówić nauczycielowi udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli nauczyciel spełnia warunki określone w przepisach Karty Nauczyciela art. 73.

Artykuł 73. KN ust 1.

Nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu nieprzerwanie co najmniej 7 lat w szkole w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia:

1) w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:

a) choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub

b) choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub

2) na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową

- w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku.

Art 73. KN ust. 2.

Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

Art 73. KN ust . 7.

W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły odwołuje nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy.

Do okresu siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust 1, wlicza się okresy czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz urlopu innego niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy. W przypadku okresu niezdolności do pracy i urlopu trwających dłużej niż 6 miesięcy wymagany okres pracy przedłuża się o ten okres.

Okres siedmioletniej pracy w szkole, uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Wymóg siedmioletniego okresu pracy w szkole dotyczy udzielenia pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia.

2. WAŻNE INFORMACJE I DOKUMENTY

- Nauczyciel w okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wystugę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych, o których mowa w art. 54 KN.
- Dyrektor szkoły, nie później niż w terminie 2 tygodni przed zakończeniem urlopu dla poratowania zdrowia, wydaje nauczycielowi skierowanie na badanie kontrolne w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku.
- W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły odwołuje
- nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy.
- Nauczycielowi można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania zdrowia. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciela w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać 3 lat.
- Nauczyciel nie ponosi kosztów związanych z orzekaniem o stanie jego zdrowia w związku z potrzebą udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia.
- Nauczycielowi, który nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego z powodu przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia udziela się urlopu uzupełniającego

3. PROCEDURA UDZIELANIA URLOPU

Określona w pragmatyce nauczycielskiej konstrukcja udzielania urlopu wskazuje, że dyrektor szkoły nie tyle wyraża zgodę na udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, ile udziela takiego urlopu na podstawie orzeczenia lekarskiego. Wynika z tego wniosek, że skutek konstytutywny uprawnienia do urlopu dla poratowania zdrowia powstaje w momencie wydania stosownego orzeczenia lekarskiego (lub decyzji organu odwoławczego) a nie udzielenia urlopu przez dyrektora szkoły.

Od dnia 1 stycznia 2018 roku orzeczenie lekarskie o potrzebie udzielenia urlopu wydaje lekarz medycyny pracy z którym placówka podpisała umowę na świadczenie usług w zakresie medycyny pracy.

Podważenie potrzeby udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia (cofnięcie uprawnienia do urlopu dla poratowania zdrowia) może nastąpić jedynie w drodze odwołania od orzeczenia lekarskiego do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy (lub jego decyzji w ramach postępowania odwoławczego).

Dyrektor szkoły nie ma takiej kompetencji, chyba że chodzi o sytuację podjęcia przez nauczyciela działalności zarobkowej w czasie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia, o którym mowa w art. 73 ust. 7 zdanie drugie KN).

W praktyce procedura udzielenia urlopu przedstawia się następująco:

Złożenie na piśmie wniosku do dyrektora placówki o udzielenie urlopu (rola dyrektora szkoły sprowadza się wyłącznie do zbadania wymogów formalnych, które musi spełnić nauczyciel zgodnie z art. 73 Karty Nauczyciela aby mógł nabyć prawo do urlopu dla poratowania zdrowia.

Otrzymanie skierowania od dyrektora

Stawienie się na badania w terminie 30 dni od wydania skierowania Oprócz skierowania ma ze sobą zabrać dowód osobisty i dokumentację medyczną z dotychczasowego leczenia. Badanie obejmuje m.in. ogólny stan zdrowia, ocenę układu krążenia, układu ruchu, układu nerwowego, układu oddechowego, narządów mowy.

Lekarz medycyny pracy będzie mógł zlecić dodatkowe badania specjalistyczne oraz konsultacje u specjalistów.

Wydanie orzeczenia o potrzebie udzielenia urlopu lub nie - wówczas możliwe jest odwołanie

Dyrektor podejmuje decyzję o przyznaniu lub odmowie prawa do urlopu. (Jednak wyłącznie ze względu na brak spełnienia wymogów określonych w art. 73 KN)

Dyrektor szkoły może, mając wątpliwości co do zasadności orzeczenia lekarskiego, odwołać się od decyzji lekarza do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy

UWAGA! Urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową dyrektor szkoły udziela na podstawie potwierdzonego skierowania, o którym mowa w art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na okres ustalony w tym skierowaniu.

Zdarzają się wypadki, gdy dyrektor odmawia prawa do takiego urlopu, pomimo że nauczyciel przedstawi stosowne orzeczenie wymagane przepisami prawa i spełni wszystkie warunki ustawowe niezbędne do jego nabycia. Nauczyciel może w takiej sytuacji odwołać się od decyzji dyrektora, wnosząc do sądu pracy wnioski o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia. Może także poinformować o tym fakcie organ prowadzący szkołę

4. PYTANIA

Czy nauczycielowi, który nabył prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego przysługuje urlop dla poratowania zdrowia?

Tak, nauczyciel może skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia. Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do EMERYTURY brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie

może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne. Jednak nabycie prawa nie oznacza przejścia na emeryturę czy też zamiaru skorzystania z tych uprawnień. Jak wynika z art. 100 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń powstaje w dniu spełnienia wszystkich warunków, od których jest uzależnione. Rozwiązanie stosunku pracy nie jest warunkiem koniecznym do nabycia prawa do emerytury, lecz jedynie warunkiem skorzystania z tego prawa. Dlatego przesłanką ograniczającą uprawnienia nauczycieli w zakresie urlopu dla poratowania zdrowia są:

- nabycie prawa do emerytury na podstawie art. 88 KN
- osiągnięcie wieku emerytalnego wynikającego z przepisów ustawy o rentach i emeryturach z FUS

Natomiast prawa do urlopu NIE OGRANICZA nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. Świadczenie to stanowi swego rodzaju rekompensatę za odebranie możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę i przysługuje wyłącznie do czasu nabycia prawa do emerytury na zasadach ogólnych. Świadczenie to nie jest EMERYTURĄ.

Urlop dla poratowania zdrowia czy świadczenie rehabilitacyjne?

Nauczyciel, który ma prawo do urlopu dla poratowania zdrowia lub korzysta ze świadczenia kompensacyjnego, nie jest uprawniony do świadczenia rehabilitacyjnego. Zdarza się, że po wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego (182 dni dla nauczycieli mianowanych, 360 dni dla zatrudnionych na umowę o pracę), konieczne jest dalsze leczenie. W takiej sytuacji nauczyciele mogą skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia, a jeżeli nie mają do niego prawa (lub wykorzystali w całości) ze świadczenia rehabilitacyjnego.